

Plast: fra landbrug til genbrug

VikingDanmark har lanceret en ordning med indsamling på bedriften, så mere landbrugsplast kan genanvendes. Alle landmænd kan tilmelde sig ordningen.

VikingDanmark er mest kendt for arbejdet med genetik, men er også blandt de første til at lancere et tilbud om plastikindsamling målrettet landmænd.

"Vi har som erhverv en fælles interesse i at nå de mål om genanvendelse, der er sat op politisk. Samtidig er vi i forvejen en virksomhed, der har stort fokus på bæredygtighed og effektivitet, så det giver god mening, at vi er frontløbere på plastindsamling," siger Hans Peter Bay, direktør i VikingDanmark.

En løsning for alle landbrug

VikingDanmarks løsning tilbyder indsamling af alle former for plast, der benyttes i landbruget, og det er ikke kun kvægbrugere, der kan få afhentet plastikken. Ordningen er åben for alle landmænd.

Indsamlingsordningen er kommet op at stå i samarbejde med et tysk firma, der har ti års erfaring med at indsamle og rengøre plast, og det garanteres, at plastikken genanvendes.

"Det foregår på den måde, at landbrugsplasten eller folien bliver delt i mindre stykker, vasket og dernæst smeltet om til granulat. Folie af det genanvendte plastik kan således købes i vores web-butik VikShop. Dermed er det i sandhed en cirkulær løsning," siger Hans Peter Bay, som er glad for, at kunderne har taget godt mod tilbuddet.

"Flere og flere landmænd er opmærksomme på, at vi både af hensyn til bæredygtighed og lovgivning skal genanvende en større del af plastikken, og vi er kommet rigtig godt i gang med vores løsning."

Både nemt og billigt

I Havndal har mælkeproducent Michael Ranch en bedrift med 180 jerseykøer og en god mængde roer på marken, og her fylder plastikken både fysisk og mentalt.

"Vores forbrug af plastik kommer primært fra ensilage, og så bruger vi i omegnen af 3.600 m³ på

at dække vores roer, så det bliver da til en hel del i løbet af året," siger han.

Før Michael Ranch begyndte at bruge VikingDanmarks ordning med plastindsamling, ringede han til en vognmand, når han selv vurderede, at der var nok til at fylde en lastbil. Men sådan er det ikke længere.

"Med ordningen fra VikingDanmark skal jeg bare sende et billede af dyngen og en placering, og så vurderer de selv, om der er nok til en afhentning. Det er både nemmere og billigere, end hvad jeg har været vant til, og så kommer regningen endda sammen med de andre ting fra VikingDanmark, så jeg skal ikke engang forholde mig til en ekstra faktura. Det er virkelig nemt, så jeg kan kun anbefale, at man kommer i gang med at bruge ordningen."

Når plasten er indsamlet, tager han et billede af den bunke, der skal afhentes og sender det ind med sit CHR-nummer, hvorefter han bliver kontaktet vedrørende afhentningstidspunkt. VikingDanmark har indsamlerbevis og registrerer al indsamlet plastik hos Miljøstyrelsen.

Undgå for meget jord

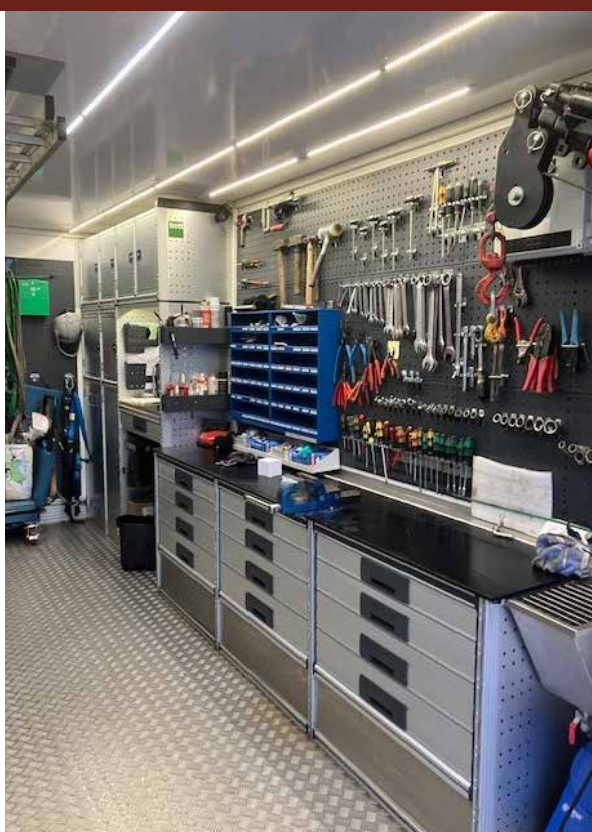
Da VikingDanmarks ordning skal bidrage til at landbruget genbruger langt mere plastik, så har brugere som Michael Ranch også et ansvar for, at den plastik, der skal hentes, ikke er alt for beskidt.

"Jeg støtter i høj grad målsætningen om, at vi skal genbruge mest muligt af landbrugets plastik. Så jeg er glad for, at den her ordning gør det så nemt. Når vi tager plastikken ind fra marken, skal vi selvfølgelig være lidt omhyggelige, så vi ikke får en masse jord med. Men her går de altså ikke i små sko, så det er slet ikke et problem, men blot et spørgsmål om at have en god procedure for indsamlingen," siger Michael Ranch.

Smittebeskyttelse er et fælles ansvar

LJM – Lind Jensen går forrest

Rent bord. LJM - Lind Jensen sætter en ære i rene biler selvom arbejdet med gylle kan være beskidt.

LJM – Lind Jensen har gjort smittebeskyttelse til en del af deres DNA. Fra ruteplanlægning til desinficerede biler og tøjskift efter hvert besøg – de overlader intet til tilfældighederne i bestræbelsen på at undgå smittespredning.

Smittebeskyttelse er en undgåelig del af moderne landbrug, og hos LJM - Lind Jensen er det en toprioritet. Som leverandør af skrabealæg, pumper og omrørere arbejder de dagligt med gylle, hvilket gør dem særligt opmærksomme på risikoen for at sprede salmonellasmitte.

"Når vi arbejder med gylle hver eneste dag, er vi nødt til at tage smittebeskyttelse ekstremt seriøst. Vi kan ikke tillade os at slække på rutinerne – hver eneste detalje tæller, og derfor har vi en nedskrevet procedure for, hvordan vi arbejder med dette område," fortæller Søren Jørgensen, der er salgschef i Agro og Industriafdelingen hos LJM - Lind Jensen og har været i virksomheden i mere end 10 år.

Systematik og planlægning er afgørende

For LJM - Lind Jensen starter smittebeskyttelse langt tidligere end på gårdbesøgene – den starter hjemmefra. Inden en montør overhovedet sætter sig i sin bil, bliver CHR-registret tjekket for at få overblik over besætningernes sundhedsstatus.

"Det er en fast procedure, at alle vores medarbejdere tjekker sundhedsdata, inden de kører ud. Hvis en besætning har sygdom, sørger vi altid for at besøge den sidst på dagen, så vi minimerer risikoen for smittespredning," forklarer Søren Jørgensen.

Når dagens arbejde er slut, bliver bilerne grundigt rengjort med vand og sæbe, så de er 100 pct. rene til næste dags besøg.

"Vi sætter en ære i at komme ud med en ren bil. Det er en fast rutine og noget, vi aldrig går på kompromis med," understreger han.

Særligt tre forholdsregler er afgørende mod mund- og klovesygesmitte

Sådan hjælper karantæne, logbog og app med at reducere risikoen for introduktion af mund- og klovesyge til Danmark.

Med nye udbrud af mund- og klovesyge i Europa skal alle med kontakt til besætninger med klovbærende dyr være særlig agtpågivende. Tre forholdsregler er udpeget som helt centrale. Men hvorfor netop disse? Lars Pedersen, chefkonsulent i SEGES Innovation, forklarer:

1. 48 timers karantæne beskytter mod skjult smitte
"Vi ved, at mennesker kan bære virus i luftvejene i op til 48 timer og virus kan bæres på tøj i uger. Det gør ka-

rantænen og skifte til besætningens eget tøj og fodtøj helt afgørende," siger Lars Pedersen.

Han understreger, at det gælder alle, der har haft kontakt til udenlandske besætninger med klovbærende dyr eller har været i områder med mund- og klovesyge – også ved korte ophold.

"Mund- og klovesyge smitter ekstremt let. En enkelt dråbe spyt fra en smittet ko kan i teorien smitte millioner af dyr. Det viser, hvor vigtigt det er at tage karantænetiden og tøjskifte alvorligt."

2. Logbogen sikrer hurtig reaktion

At føre en detaljeret logbog over alle besøgende i besætningen kan måske virke omstændeligt i

20 sæt tøj pr. montør

En anden vigtig procedure for at højne smittebeskyttelsen under bedriftsbesøg er rent tøj. Hver montør har 20 sæt arbejdstøj til en uge, og efter hvert besøg bliver tøjet skiftet, uanset besætningens status.

"Vi behandler alle besætninger, som om de potentielt kan være smittede. Vores gummistøvler bliver vasket og desinficeret, og hvis en gård ikke har vaskeudstyr til rådighed, har vi i de store biler altid vores egen højtryksrenser med i bilen," siger Søren Jørgensen, som fortæller at det for medarbejderne er en helt naturlig del af jobbet.

"Vores folk tager det her seriøst. De ved, at deres indsats kan være forskellen på en rask og en syg besætning," tilføjer han.

Kunderne sætter pris på indsatsen

Det grundige arbejde bliver bemærket af landmændene, som ofte kvitterer med ros.

"Indimellem får vi godt nok at vide, at vi ikke er de billigste, men vores kunder ved også, at vores høje standard for smittebeskyttelse er med til at beskytte deres dyr og forretning," siger Søren Jørgensen.

Smittebeskyttelse er ikke blot et spørgsmål om at overholde regler – det er en investering i besætningens sundhed og produktivitet. En syg besætning kan betyde store økonomiske tab for landmanden, og derfor er det vigtigt at gøre alt, hvad man kan for at minimere risikoen.

"Vi stopper aldrig med at udvikle os"

Selvom JLM - Lind Jensen allerede har strikse procedurer, arbejder de konstant på at forbedre dem.

"Vi synes, at vi nået er langt, men vi stopper aldrig med at optimere. Dyrevelfærd og sundhed spiller en stadig større rolle i branchen, og vi følger naturligvis udviklingen tæt," afslutter Søren Jørgensen.

hverdagen, men i tilfælde af mistanke om smitte er logbogen uundværlig.

"Hvis der opstår et udbrud, er det afgørende at kunne spore, hvem der har været på ejendommen – og hvornår," siger Lars Pedersen.

Logbogen gør det muligt at iværksætte målrettet smitteopsporing og dermed undgå, at smitten breder sig til andre besætninger.

3. Tjek Vogn forhindrer smitte via køretøjer

Transportkøretøjer kommer i hele Europa og urene dyretransporter kan være en smittekilde. Derfor anbefaler SEGES at bruge appen Tjek Vogn, som viser, om vogne er vasket og desinficeret og har overholdt karantænetiderne jf. DANISH transportstandard.

"Køretøjer, især fra udlandet, kan føre virus med sig. Med appen får du et redskab til at kontrollere, om en vogn lever op til kravene. Det handler om at stoppe smitten, før den når ind på ejendommen," siger Lars Pedersen.

Trænger græsmarken til vand?

Du skal ikke have kigget mange gange op mod himlen for at konstatere, at den sidste måned har været solrig og tør. Det betyder, at vanding af dine græsmarker kan blive relevant tidligere på året, end du er vant til.

"Jeg vil vurdere, at vi har et vandbalanceunderskud i græs lige nu på 20-30 millimeter, og derfor kan der hurtigt opstå et vandingsbehov på grovsandet jord, som man skal være opmærksom på," siger Søren Kolind Hvid, der er chefkonsulent i SEGES Innovation.

Han peger samtidig på, at temperatur og græssets vækst også er vigtige faktorer.

"Nattemperaturen har været lav, så selvom græsset ser flot og grønt ud, så har der ikke været den store vækst endnu. Det er vigtigt, at græsset ikke mangler vand, når væksten for alvor tager fat. Så det er vigtigt at holde øje med vandunderskuddet."

Se dine markers vandbalance og styr dine vandingsmaskiner med FarmTracking Premium:

"Metanhuse" testes i stald

Hos Svend Hestbæk i Aalestrup er der kommet nyt inventar i stalden. Det ligner drivhuse, som er placeret over sengebåse og med en effektiv udsugning skal de opsamle metan fra køernes udånding.

Forsøg på DKC i Foulum har i 2023-2024 vist, at prototyper på såkaldte metanhuse kan opsamle store dele køernes daglige produktion af enterisk metan. I den kommende tid skal forsøget i Svend Hestbæks stald undersøge, om de lovende resultater kan genskabes i en almindelig kvægstald, og samtidig gøre projektgruppen bag metanhusene klogere på køernes adfærd i stalden.

Metanhusene er del af et projekt i SEGES Innovation, støttet af Mælkeafgiftsfonden, og prototyperne er opførte i samarbejde mellem Ulbjerg Smede og VVS, Rotor A/S og Dan Egtved.

Sæt X i kalenderen den 18. juni til Grovfoderekskursionen 2025

Årets Grovfoderekskursion finder sted hos I/S Spangsberg i Hanning ved Skjern.

Et meget bredt program og en utrolig spændende bedrift kender tegner årets Grovfoderekskursion.

Praktiske demonstrationer og spændende ny viden er som altid nøgleordene, og i år kan du bl.a. glæde dig til at høre mere om resultater fra brugen af COW-FIT i kostalden, fodring og driftsledelse hos I/S Spangsberg samt sidste nyt inden for dyrkning af kløvergræs, majs og foderroer. Ny viden og inspiration som er klar til brug på egen bedrift.

Vi bringer et mere detaljeret program i KvægNyt om 6 uger, når tilmeldingen er åbnet.

Nye retningslinjer for bluetongue i økologiske besætninger

Landbrugsstyrelsen opdaterer anbefalinger for at beskytte økologiske drøvtyggere mod bluetongue.

Landbrugsstyrelsen har den 28. marts 2025 offentliggjort nye retningslinjer for håndtering af bluetongue i økologiske besætninger. Disse retningslinjer giver mulighed for at holde økologiske drøvtyggere som køer, får og geder på stald i perioder med høj smitterisiko, samtidig med at deres økologiske status bevares.

Adgang til græs og stald

Normalt kræves det, at økologiske dyr har adgang til græsarealer, når vejrforholdene tillader det. De nye retningslinjer tillader dog, at dyrene kan holdes på stald i perioder med høj risiko for bluetongue-smitte. Dette skal noteres i logbogen med en begrundelse baseret på Fødevarestyrelsens anbefalinger.

Forebyggende tiltag

For at beskytte dyrene mod mitter, der overfører bluetongue, anbefaler Landbrugsstyrelsen at:

- Holde dyrene på stald i skumringen og om natten
- Bruge insektnet i staldene, hvor det er muligt
- Overveje vaccination efter samråd med en dyrlæge

Vaccination i økologiske besætninger

Vaccination er tilladt i økologiske besætninger, hvis den er anbefalet af en dyrlæge og indgår i en vaccinationsplan. Vaccinationen skal registreres i medicinlogbogen, men tæller ikke med i det samlede medicin-regnskab.

VelKoTek:

Tværfagligt samarbejde baner vejen for bedre dyrevelfærd

Arla, SEGES Innovation, Syddansk Universitet og Jysk IT kombinerer stærke kompetencer i projektet VelKoTek, der skal revolutionere overvågningen af køers trivsel.

VelKoTek er et innovativt projekt, hvor avanceret teknologi bringes i spil for at forbedre dyrevelfærd i malkekvægsbesætninger. Gennem brug af kameraer, kunstig intelligens og dataanalyse udvikles nye velfærdsindikatorer, der gør det muligt at overvåge køernes trivsel i realtid. Projektet er resultatet af et stærkt samarbejde mellem

fire aktører med vidt forskellige, men komplementære kompetencer: Arla Foods, SEGES Innovation, Syddansk Universitet og Jysk IT. Sammen skaber de løsninger, der er både teknologisk avancerede og praktisk anvendelige for landmændene.

Unikke kompetencer styrker udviklingen

Hver partner i VelKoTek bidrager med særlig ekspertise. Arla stiller sin omfattende viden om mejerisektoren til rådighed og sikrer, at løsningerne imødekommer branchens behov. SEGES Innovation bidrager med dyb indsigt i landbrugspraksis, mens Syddansk Universitet tilfører forskningskapacitet inden for billedanalyse og robotteknologi. Jysk IT står for den digitale infrastruktur, der muliggør indsamling og behandling af store mængder data fra malkekøerne. Denne unikke kombination af kompetencer gør det muligt at udvikle nye, objektive metoder til vurdering af dyrevelfærd, som kan integreres i moderne kvægbrug.

Fra forskning til praksis

Ved at anvende data fra kameraer og sensorer udvikler projektet algoritmer, der registrerer ændringer i køernes adfærd og sundhedstilstand. Landmændene får dermed et præcist beslutningsgrundlag, der kan hjælpe dem med at gribe hurtigt ind ved tegn på sygdom eller mistrivsel. Lars Arne Hjort Nielsen, specialkonsulent hos SEGES Innovation, understreger vigtigheden af samarbejdet:

"Ved at kombinere vores forskellige ekspertiser kan vi skabe innovative løsninger, der både forbedrer dyrevelfærd og øger produktiviteten i malkekvægssektoren."